

Vår dato 01.06.2020	Din/Deres dato 26.05.2020	Saksbehandler John Alfred Brandt Sætre
800 80 000 Skatteetaten.no	Din/Deres referanse 20/2490	Telefon 90755466
Org.nr 974761076	Vår referanse 2020/3210	Postadresse Postboks 9200 Grønland 0134 OSLO

Justis- og beredskapsdepartementet

Høring - forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak - kort frist

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev og høringsnotat om forenklet rekonstruksjonsforhandling for små foretak av 26.05.2020. Skatteetaten har besluttet å komme med innspill til nevnte høringsnotat og vil knytte merknader til følgende punkter: 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9.

Innledning

Staten er, som innkrever av skatter, avgifter og en lang rekke forskjellige krav, landets største kreditor. Skatteetaten og skatteoppkreverne fremsetter årlig flere tusen begjæringer om konkurs for domstolene. Vi arbeider tett med debitorerne i tiden før, under og etter at konkurs er åpnet og gjennomført, og har også bred erfaring med utenrettslige gjeldsordninger og akkorder.

Punkt 3. Virkeområde. Små foretak

Når det gjelder grensedragningen mot hvem som skal anses som små foretak, er Skatteetaten enig med departementet om at definisjonen i regnskapslovens § 1-6 er for vid. Dersom denne definisjonen benyttes vil det føre til at veldig mange foretak vil kunne benytte seg av forenklet saksbehandling i henhold til forskriften. En for vid definisjon av "små foretak" vil kunne medføre at hensynet til kreditorene i mange tilfeller ikke vil bli tilstrekkelig ivaretatt, da selskap med høy omsetning og formodentlig med en viss avansert struktur, vil falle inn under en svært forenklet behandling som heller ikke forutsetter at det oppnevnes kreditorutvalg eller revisor (slik forslaget ser ut per nå). Dersom departementet ønsker å benytte en etablert og innarbeidet definisjon av små foretak, er Skatteetaten derfor av den oppfatning at aksjeloven § 7-6 er bedre egnet enn regnskapsloven § 1-6.

Skatteetaten ønsker for øvrig at det tas stilling til hvorvidt det skal være en nedre grense for hvilke foretak som kan søke om rekonstruksjon etter forskriften. Et enkeltpersonforetak med få eller ingen ansatte og lav omsetning vil i mange tilfeller ha få muligheter til å legge om sin drift slik at det blir levedyktig. Dersom forskriften også inkluderer disse foretakene, kan dette medføre en situasjon der skyldner vil påberope seg rekonstruksjon for eksempel i et rettsmøte om åpning av konkurs, kun for å få en utsettelse av saken sin.

Det er videre vår erfaring at mindre foretak med økonomiske problemer oftere unnlater å overholde grunnleggende regler for næringsdrivende. Vi ønsker derfor at det kommer tydelig frem hvilke krav som stilles for at et foretak skal kunne få innvilget rekonstruksjon. Vi legger til grunn at manglende innlevering av skattemeldinger for skatt og merverdiavgift, unnlattelse av å føre regnskap o.l. medfører at foretaket ikke tilfredsstiller lovens krav.

For at retten skal kunne foreta en faktisk vurdering av hvorvidt frivillig rekonstruksjon åpenbart ikke vil føre frem, bør det være konkretisert hva skyldner må fremlegge som dokumentasjon for at vilkårene etter forskrift og lov er oppfylt. Skyldnerens dokumentasjon bør fremlegges allerede ved en anmodning om å oppnevne rådgiver.

Det er viktig for Skatteetaten som offentlig kreditor at rekonstruksjonslovgivningen ikke kan benyttes som et generelt virkemiddel for utsettelse av tvangsinnsfordring. Vi oppfatter at dette heller ikke vil være i tråd med lovgivers intensjon.

Punkt 4. Oppnevning av rådgiver før rekonstruksjonsforhandling åpnes

Skatteetaten støtter at rådgiver kan oppnevnes før det åpnes rekonstruksjonsforhandlinger. Ved en realitetsavklaring fra rådgiver til foretaket, vil det raskt kunne avklares dersom foretaket åpenbart ikke kvalifiserer for rekonstruksjon. Dette vil kunne avlaste domstolene ved at retten ikke må ta stilling til spørsmålet. Vi tror også at en slik ordning vil kunne heve kvaliteten på søknaden når/om denne fremsettes. Foretaket vil selvfølgelig kunne gå imot rådgivers anbefalinger, men vi tror likevel at en slik prosess vil luke ut en del useriøse søkere.

Punkt 5. Rådgiverens ansvar og oppdrag

Skatteetaten er av den oppfatning at rådgiver og rekonstruktør bør få utvidede hjemler for innsyn i økonomien til skyldnerens nærstående. Dette gjelder spesielt ved enkeltpersonforetak, da vi erfarer at det gjerne er en sammenblanding av foretakets og privatpersonens økonomi. Dette medfører også at selskapets verdier flyttes til konti som ikke er tilknyttet selskapet, og således effektivt kan holdes utenfor rådgivers/rekonstruktørs kontroll. Skatteetaten vet fra vår erfaring med konkursbehandling at endel bostyrere mistenker at debitor bruker bankkonti til nærstående for å unndra midler fra kreditorene, men ikke får bekreftet dette fordi de mangler hjemler for innsyn. For at rådgivers og rekonstruktørs gjennomgang av skyldners økonomi ved rekonstruksjon skal være effektiv, bør vedkommende også kunne følge midler som forsøkes unntatt fra kreditorene. Vi mener at utvidede regler for innsyn også er nødvendig for at rådgiver og rekonstruktør skal kunne ha tilstrekkelig informasjon til å avdekke og ta stilling til straffbare forhold på skyldnerens hånd. Vi forutsetter at rådgiver og rekonstruktør ellers vil ha innsynsrett i foretakets økonomiske forhold, herav innsyn i skatte- og avgiftsmyndighetenes historikk om foretaket og dets rollehavere.

I høringsnotatet vises videre til at det ikke vil være behov for ytterligere presiseringer knyttet til rådgivers/rekonstruktørs gjennomgåelse av debtors økonomi da dette kan knyttes til reglene i rekonstruksjonsloven §§ 24 og 25. Dette harmonerer ikke helt med det system som er tenkt i loven, da § 24

legger opp til at rekonstruktøren i samarbeid med borevisor skal gjennomgå skyldners regnskaper osv. Samtidig forutsettes at det ikke skal oppnevnes borevisor ved søknad om rekonstruksjon for små foretak. Skatteetaten etterlyser derfor en ytterligere presisering knyttet til rekonstruktørs gjennomgang av debtors økonomi i forskriften.

Punkt 6. Begjæring om åpning av rekonstruksjonsforhandling

Skatteetaten er enig med departementet i at rekonstruksjonsloven § 3 også bør komme til anvendelse hva gjelder forenklet rekonstruksjon. Vi stiller oss også positive til bruk av skjema for å forenkle prosessen. Skatteetaten er av den oppfatning av at et slikt skjema burde inneholde sjekkpunkter, som er egnet til å gjøre det klart for foretaket på et tidlig stadium om det kvalifiserer til rekonstruksjon.

Punkt 7. Åpning av rekonstruksjonsforhandlingen for små foretak

Det er viktig at rådgiver og rekonstruktør er bevisst sin rolle, og i like stor grad ivaretar interessene til alle parter og samfunnet for øvrig.

Angående oppnevning av kreditorutvalg

Dersom lovens hovedregel skal være at det unnlates å oppnevne kreditorutvalg, bør det vurderes en mer nyansert definisjon av små foretak. Eventuelt bør det legges opp til et skille mellom små foretak og enkle foretak slik Konkursrådet har foreslått. Nødvendigheten av å oppnevne kreditorutvalg vil melde seg når man er i det øvre sjiktet av definisjonen av små foretak i forslag til forskrift § 1.

Vi mener det skal vurderes om det skal oppnevnes kreditorutvalg dersom en eller flere kreditorer anmoder om dette.

Der retten har oppnevnt en advokat for å bistå skyldneren, som senere oppnevnes som rekonstruktør, bør regelen være at kreditorutvalg oppnevnes.

I høringsnotatet er det vist til rekonstruksjonsloven §§ 24 og 25. I § 25 (1) nr. 6 er det lagt opp til at rekonstruktøren skal innhente informasjon om tidligere straffbare forhold eller mulige straffbare forhold. Loven forutsetter imidlertid ikke at det skal innhentes informasjon om konkurskarantene for ansvarlige personer i foretaket. Denne informasjonen er nå lett tilgjengelig gjennom egen innloggingsløsning i Brønnøysund. Videre vil det fremgå av tidligere sluttinnberetninger i konkurs hvorvidt karantene har vært vurdert. For enkeltpersonforetak ser Skatteetaten jevnlig at dette er vurdert i bostyrers innberetning, men at karantene ikke vil gi noen virkning for denne type foretak og at det derfor ikke innstilles på dette. Dette er et forhold som bør belyses i rekonstruktørens gjennomgang av debtors forhold.

I forlengelsen av problemstillingen over, så ser Skatteetaten at personer med flere konkurser bak seg, eller med konkurskarantene, innsetter sin ektefelle eller annen nærstående som innehaver eller styreleder i nye foretak. Dette er et gjentakende problem. Rådgiver/rekonstruktør må derfor forsøke å klarlegge at det er

reell innehaver/styreleder som opptrer på vegne av selskapet ved søknaden, og påpeke eventuelle forsøk på å omgå reell eierstruktur.

Slik det påpekes i punkt 3 i høringsnotatet har små foretak forenklete regnskaps- og revisjonsplikter.

Risikoen for at det gis mangelfulle/uriktige opplysninger i forbindelse med disse søknadene er derfor til stede. Dette medfører at ansvaret for at opplysningene som gis kreditorene i forbindelse med rekonstruksjonsforhandlingen påhviler skyldner, men med ikke ubetydelige undersøkelser fra rådgiver/rekonstruktør.

Det antas derfor at rådgiver/rekonstruktør kan måtte foreta noe mer grundigere undersøkelser for små foretak som er unntatt revisjonsplikt, for å kunne verifisere at opplysningene som er gitt er korrekte.

Punkt 8. Avstemningsprosessen

Forskriften § 13 legger opp til at kreditorene skal bindes ved passivitet når forslaget til rekonstruksjon kun går ut på en betalingsutsettelse. Skatteetaten anser at dette forslaget forutsetter en urimelig høy aktsomhet fra skyldnerens kreditorer. Det er lagt opp så korte frister i disse sakene, at det er vanskelig å oppfylle en slik stille aksept. Selv om det kun er snakk om en betalingsutsettelse, vil en slik utsettelse kunne ha store konsekvenser for den enkelte kreditor. Kreditorene må derfor ha mulighet til å eventuelt knytte ytterligere vilkår til forslaget, eller komme med merknader. Videre ser vi at det i rekonstruksjonsloven er bestemmelser som sier noe om bestride krav, men vi anser at disse er lite passende for krav omfattet av skattebetalingsloven. Våre krav skiller seg fra andre kreditorers, da vi med hjemmel i lov fastsetter krav og det foreligger en ubetinget betalingsplikt etter skattebetalingsloven § 10-1, selv om kravet er bestridt. På bakgrunn av dette, mener vi at det er absolutt nødvendig at vi får ivaretatt muligheten til å gjennomgå og knytte merknader til våre krav mot skyldneren, før en avtale om betalingsutsettelse inngås. Vi mener således at hensynet til kreditorene ikke tilstrekkelig ivaretas ved ordningen i § 13 om stille aksept.

Punkt 9. Andre spørsmål

Departementet foreslår ikke at Staten skal måtte bære omkostningene ved rekonstruksjon der foretaket ikke selv kan betale. Skatteetaten er enige i departementets betraktninger om at en slik dekning vil innebære betydelige omkostninger for det offentlige. Skatteetaten er av den oppfatning at dersom debitor ikke har midler til å dekke kostnadene til rådgiver eller rekonstruktør selv, vil foretaket heller ikke være i stand til å tilby dekning til kreditorene som gjør at rekonstruksjon fremstår som reelt. Hensikten med ordningen er at den næringsdrivende skal kunne oppnå gjeldssanering eller betalingsutsettelse for å kunne sikre fortsatt og bærekraftig drift. Dette forutsetter at foretaket har midler til å tilby hel eller delvis dividende til kreditorene. Dersom skyldneren ikke kan dekke salæret til en rådgiver anses dette som en indikasjon på at foretaket ikke er levedyktig.

Ved at foretaket må bære kostnadene anser vi at dette vil øke kvaliteten på de søknadene som kommer inn til domstolen, og føre til mer realistiske forslag. Dette vil således være ressursbesparende for det

offentlige, både når det gjelder de faktiske kostnadene til salær samt merarbeid for domstolene og offentlige kreditorer.

Skatteetaten ber videre om at det vurderes hvorvidt det bør opprettes et register over selskaper som er under rekonstruksjon, slik at det blir enklere for nåværende og eventuelle fremtidige kreditorer å orientere seg om hvorvidt et foretak har fått innvilget en avtale etter loven.

Rekonstruksjonsloven § 48 (1) nr. 1

Det er en sikkerhetsventil i rekonstruksjonsloven § 48 (1) nr. 1 hvor retten kan nekte å stadfeste rekonstruksjonsforslaget hvis det er "støtende" eller at det ikke er "rimelig og rettferdig".

Gjeld som skriver seg fra plikten til å betale underholdsbidrag er ikke knyttet til næringsvirksomheten. Vi legger derfor til grunn at sletting av gjeld som knytter seg til underholdsbidrag er et typetilfelle som vil omfattes av ovennevnte bestemmelse. Skatteetaten vil kort påpeke at etaten selv ikke har myndighet til å ettergi privat bidragsgjeld.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Mona Kristiansen
underdirektør
Juridisk avdeling
Skattedirektoratet

John Alfred Brandt Sætre

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.